

Пендюра Софія Максимівна,
курсант 301 н.г. навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: **Бакутін Євген
Іванович**, кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри тактичної
підготовки навчально-наукового інституту
№ 3 Національної академії внутрішніх справ

ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Незважаючи на постійне залучення особового складу Національної поліції до виконання завдань територіальної оборони, забезпечення та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, зокрема документування воєнних злочинів, протидії діяльності диверсійно-розвідувальних груп, несення служби на блокпостах, реагування на заяви і повідомлення в умовах війни, участі в евакуаційних заходах та заходах з розмінування деокупованих територій, забезпечення кібероборони держави тощо, органами та підрозділами поліції – безпекова ситуація в державі утримувалася на належному рівні [4].

Від початку повномасштабного вторгнення пройшло вже немало часу, та досі виникає питання щодо кола обов'язків та повноважень правоохоронних органів в умовах воєнного стану. Серед кола проблем, що виникають в суспільстві з початком війни є рівень злочинності. Саме з даними питаннями працюють правоохоронні органи. І мова тут йде не лише про окуповані території, а й про всю територію України. Ризик підвищення ступеня суспільної небезпечної поведінки громадян виникає внаслідок дії декількох факторів: соціально-економічних (втрата житла, роботи, інфляція), психологічних (психіатричні проблеми військових через стресові умови та фізичні травми, тривожність мирного населення, психологічні переживання та труднощі з адаптацією переселенців та біженців) [1].

З введенням в Україні воєнного стану були внесені відповідні зміни до Закону України «Про Національну поліцію» [2], а саме на час воєнного стану, правоохоронним органам розширили наступні повноваження:

1) за письмовим запитом в установленому законом порядку органи поліції безоплатно одержують від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформацію, необхідну для виконання своїх завдань та повноважень, у тому числі стосовно військовополонених (ч. 36, ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію»);

2) здійснювати конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також їх охорону у залі суду(ч. 37, ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію»);

3) поліція може утримувати в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, осіб, стосовно яких як запобіжний захід застосовано тримання під вартою, осіб, підданих адміністративному арешту, а також обвинувачених і засуджених (ч. 38, ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію»);

4) у межах визначеної законодавством компетенції здійснюють розмінування, що має оперативний характер, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є підстави вважати, що вони є предметами, знаряддями чи засобами вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень (ч. 39, ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію»);

5) організують роботу з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт (ч. 40, ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію»);

6) здійснюють техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, в тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху (ч. 41, ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію»).

Органи Національної поліції під час дії режиму воєнного стану захищають національні інтереси (забезпечення конституційних прав і свобод громадян, участь у забезпеченні соціальної стабільності суспільства, екологічної безпеки, захисті суспільства від тероризму) з протидії воєнним зарозам[3].

З вищезазначеного можна дійти висновку, що на правоохоронні органи покладаються багато повноважень в умовах воєнного стану, які підвищують рівень розкриття злочинності та запобігання можливим випадкам вчинення злочину.

Список використаних джерел

1. Лисько Т.Д., Левченко А.С. Компетенція правоохоронних органів під час дії правового режиму воєнного стану. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. № 2. С. 121–125.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р.

3. Муляр Г.В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2023. № 61. С. 130–133.

4. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році URL: www.npprod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf.

5. Про основи національного спротиву: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 41, ст.339) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.

Бурнос Олена Олександрівна,
аспірант науково-дослідної лабораторії з
проблем криміналістичного забезпечення та
судової експертології ННІ № 2 Національної
академії внутрішніх справ

ЦИФРОВІ ДЖЕРЕЛА ДОКАЗОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ

У контексті дослідження особливостей початкового етапу розслідування воєнних злочинів важливого значення набуває аналіз джерел інформації про вчинення таких кримінальних правопорушень, що в подальшому слугуватимуть основою для формування доказової бази даних проваджень.

О. М. Дуфенюк виокремлює чотири основні групи джерел значущої інформації про воєнні злочини: особистісні джерела (показання свідків, потерпілих, підозрюваних (полонених) про обставини події); речові джерела (матеріальна обстановка, місця руйнувань, залишена техніка, речі, зброя, боєприпаси, вибухонебезпечні об'єкти, які не детонували, фрагменти боєприпасів, трупи з ознаками насильницької смерті; сліди біологічного походження у випадках катувань, згвалтувань; матеріали та речовини зброї, факти забруднення екосистеми небезпечними речовинами тощо); цифрові джерела (матеріали фото-, відеофіксації подій, дані електронних, комп'ютерних та телекомунікаційних мереж, дані геолокації засобів, оснащених GPS-маяками, дані з відкритих джерел цифрової інформації і т. д.); документальні джерела (протоколи,